

Toelichting Reïntegratieverordening Wet Werk en Bijstand gemeente Meppel.

Toelichting algemeen

De Wet Werk en Bijstand (WWB) geeft burgemeester en wethouders de opdracht om zorg te dragen voor de reïntegratie van uitkeringsgerechtigden, Nuggers en Anw-ers. De WWB draagt aan de gemeenteraad op om een verordening vast te stellen waarin het beleid van de gemeente ten aanzien van haar reïntegratietaken wordt neergelegd. Tevens wordt hierin de aanspraak van burgers op ondersteuning bij reïntegratie geregeld. De basis voor de verordening is neergelegd in artikel 8, eerste lid, onder a, en tweede lid en artikel 10, eerste en tweede lid, van de WWB.

Artikel 8 lid 1 onder a:

De gemeenteraad stelt bij verordening regels met betrekking tot het ondersteunen bij arbeidsinschakeling en het aanbieden van voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling, bedoeld in artikel 7, eerste lid, onderdeel a.

Artikel 8 lid 2:

De regels, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, hebben in ieder geval betrekking op de evenwichtige aandacht voor de in artikel 7, eerste lid, onderdeel a, genoemde groepen, alsmede voor de verschillende doelgroepen daarbinnen, en de wijze waarop rekening wordt gehouden met zorgtaken.

Artikel 10 lid 1 en 2:

1. Uitkeringsgerechtigden, personen met een nabestaanden- of halfwezenuitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet en niet-uitkeringsgerechtigden hebben, overeenkomstig de verordening, bedoeld in artikel 8, eerste lid, onderdeel a, aanspraak op ondersteuning bij arbeidsinschakeling en op de naar het oordeel van het college noodzakelijk geachte voorziening gericht op arbeidsinschakeling.

2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op personen die vanwege een voorziening gericht op arbeidsinschakeling niet tot een van de groepen, bedoeld in het eerste lid, behoren.

Naast deze wettelijke basis valt uit de memorie van toelichting af te leiden welke zaken in of via de verordening geregeld moeten of kunnen worden. Deze zaken zijn:

- de aanspraak van de doelgroepen op ondersteuning door de gemeente;
- het beleid ten aanzien van de diverse doelgroepen en subdoelgroepen;
- het beleid ten aanzien van de combinatie van werk en zorgtaken;
- de beschikbaarheid van financiële middelen.

In de gemeente Meppel wordt het beleid op een aantal niveaus geregeld:

1. In de verordening zelf.

Hiermee ligt het beleid voor langere duur vast. Het aanpassen van de verordening vergt langere tijd. Uitgangspunt is een verordening vast te stellen waarin de hoofdlijnen geregeld zijn, die een aantal jaren meekan.

2. In beleidsregels.

Deze geven aan burgemeester en wethouders de mogelijkheid in individuele gevallen af te wijken.

3. In het beleidsplan, dat ook door de raad vastgesteld wordt.

Naast algemene uitgangspunten komen hierin ook onderwerpen aan de orde als het inkoop- en aanbestedingsbeleid en de afstemming met andere beleidsterreinen als onderwijs, zorg en economie.

4. In delegatie aan het college (uitvoeringsbesluiten).

In deze verordening wordt dan ook vastgelegd: de verhouding tussen raad en college alsmede enkele algemene artikelen over de opdracht aan het college, de aanspraak op voorzieningen, de inzet van voorzieningen en de rechten en plichten van de klant. Al het overige wordt vastgelegd in een beleidsplan, beleidsregels of in uitvoeringsbesluiten van het college.

Relatie met andere verordeningen

De WWB geeft de gemeenteraad ook opdracht om verordeningen vast te stellen op een tweetal terreinen, dat een relatie heeft met de reïntegratieverordening, namelijk: afstemming en cliëntenparticipatie.

Maatregelenverordening

De op grond van de WWB en IOAW/IOAZ vastgestelde Maatregelenverordeningen regelt het samenspel van de rechten en plichten van de klant.

De reïntegratieverordening en de maatregelenverordening zijn nauw met elkaar verbonden. Immers, aan de plicht tot meewerken aan een traject kunnen sancties worden verbonden die gevolgen hebben voor de hoogte van de uitkering. Dit zou ervoor pleiten de beide verordeningen te integreren. Echter, de gemeente kan ook aan de verstrekking van bijstand verplichtingen verbinden, die geen directe relatie hebben met reïntegratie. Dit pleit ervoor om de verordeningen te scheiden, maar wel om duidelijke verwijzingen aan te brengen.

Verordening cliëntenparticipatie

De WWB geeft aan de gemeenteraad tevens de opdracht een verordening cliëntenparticipatie op te stellen. In de verordening cliëntenparticipatie dient onder andere te worden geregeld welke zaken er in ieder geval aan cliëntenparticipatie onderworpen zullen worden.

Toelichting artikelsgewijs

Artikel 1 Definities en begrippen

In dit artikel worden een aantal begrippen omschreven, die meer dan eens voorkomen en waarvan het van belang is dat er telkens hetzelfde onder wordt verstaan. In een aantal gevallen wordt verwezen naar definities in de wet om ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk aansluiting blijft bij de wetgeving die van toepassing is.

Onder college en raad worden verstaan de betreffende organen van de gemeente Meppel. Hiermee wordt ook tot uitdrukking gebracht dat de verordening alleen op de gemeente Meppel van toepassing is.

Artikel 2 Doelgroep

Gemeenten hebben sinds 1 januari 2002 de taak om ook niet- uitkeringsgerechtigden en personen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw), indien nodig, een traject aan te bieden. Deze taak vloeit voort uit het algemeen belang om te komen tot verhoging van de arbeidsparticipatie als voorwaarde voor een economisch gunstige ontwikkeling. In de WWB is derhalve uitdrukkelijk de taak voor de gemeente opgenomen om ook te voorzien in voorzieningen voor deze beide doelgroepen. Van de andere kant hebben deze doelgroepen eveneens aanspraak op reïntegratie. Ook hierbij geldt dat het gaat om een voorziening die via de kortste weg leidt naar duurzame arbeidsparticipatie. Met de invoering van de wet Investeren in Jongeren gaat het om personen van 27 jaar of ouder.

Voor het overige spreekt het artikel voor zich.

Artikel 3 Opdracht college

In het eerste lid is de opdracht aan het college vormgegeven analoog aan artikel 7 van de WWB.

Het college draagt zorg voor een evenwichtige aandacht voor de verschillende doelgroepen. Er bestaat geen recht op ondersteuning indien er sprake is van een voorliggende voorziening die in voldoende mate kan bijdragen aan de inschakeling in de arbeidsmarkt. Onder voorliggende voorzieningen worden onder andere verstaan de voorzieningen voor inburgering van oud en nieuwkomers zoals bedoeld in respectievelijk de Wet Inburgering.

Artikel 4 Beleidsplan

Zoals ook in de algemene toelichting is gesteld, schrijft de WWB voor om het reïntegratiebeleid in een verordening vast te leggen. Hier is gekozen voor de systematiek om niet alles in de verordening te regelen, maar ook gebruik te maken van beleidsplannen en beleidsregels. De gemeenteraad stelt een beleidsplan vast. Daarnaast is er de mogelijkheid op met deelplannen te werken.

Het tweede lid, biedt de mogelijkheid nadrukkelijk de Cliëntenraad Sociaal Beleid te betrekken bij de vaststelling van en de verantwoording over het beleid. Hier kan ook een relatie gelegd worden met de verordening klantenparticipatie, die de gemeente ook verplicht is op te stellen.

Het derde lid biedt de basis voor de verantwoording van het beleid. De WWB geeft aan dat het college elk jaar verantwoording aflegt aan de Minister over het gevoerde beleid. Deze verantwoording kan als basis dienen voor verantwoording aan de raad.

Artikel 5 Aanspraak op ondersteuning

In dit artikel wordt het principe uitgesproken zoals dat is bedoeld in artikel 7, eerste lid , onderdeel a. van de WWB namelijk dat een ieder gelijke aanspraak maakt op voorzieningen.

Daarbij geldt het recht om geholpen te worden, niet het recht op een specifieke voorziening.

Het college zal bij het bepalen van het recht op voorzieningen meewegen of er voor betrokkene een voorliggende voorziening bestaat waarop aanspraak kan worden gemaakt. In deze gevallen zal de betrokkene op de mogelijkheid van deze voorzieningen worden gewezen.

Artikel 6 Verplichtingen van de klant

In de WWB is al uitgebreid aangegeven welke verplichtingen gelden bij het recht op een uitkering. Uit oogpunt van kenbaarheid en consistentie zijn in het eerste en tweede lid de verplichtingen conform de wet geformuleerd.

Deelname aan reïntegratie is niet vrijblijvend. Bijstandsgerechtigden zijn reeds door het ontvangen van een uitkering aan bepaalde verplichtingen gehouden.

Voor diegene zonder uitkering moeten daarom voorwaarden aan het reïntegratietraject worden gekoppeld. Deze gelden dan vanzelfsprekend ook voor de uitkeringsgerechtigde. Het tweede lid verbindt deze reïntegratieverordening met de maatregelenverordeningen. Deze verordening regelt het opleggen van een maatregel indien de uitkeringsgerechtigde niet aan zijn verplichtingen voldoet. Deze maatregel bestaat uit het verlagen van de uitkering met een bepaald percentage. Echter, voor personen zonder uitkering, Anw-ers en personen in gesubsidieerde arbeid kan de gemeente de uitkering niet verlagen als maatregel. Het niet nakomen van de verplichtingen geeft in die gevallen de mogelijkheid om een traject af te breken of gevraagde ondersteuning te weigeren.

Artikel 7 Budget- en subsidieplafonds

De gemeente kan, om de financiële risico's te beheersen, een verdeling maken van de middelen over de verschillende voorzieningen. Dit kan in het beleidsplan gebeuren (zie het artikel over beleidsplan). Het uitgeput zijn van begrotingsposten kan echter nooit een reden zijn om aanvragen voor voorzieningen te weigeren. Om dat wel mogelijk te maken kan de gemeente bij verordening subsidie- en budgetplafonds instellen.

De WWB stelt dat het ontbreken van financiële middelen alleen geen reden kan zijn voor de afwijzing van een aanvraag. De gemeente dient dan na te gaan welke andere, goedkopere alternatieven er beschikbaar zijn. Dit houdt dus in dat er geen algemeen plafond ingesteld kan worden. Wat wel kan is dat per voorziening een plafond wordt ingebouwd; dit laat de mogelijkheid open dat er naar een ander instrument wordt uitgeweken.

Bij dit artikel wordt uitgegaan van de bevoegdheid van het college om plafonds in te

stellen. Een mogelijkheid is dat bij de vaststelling van de plafonds wordt verwezen naar de bedragen die in het beleidsplan of in de begroting voor de verschillende voorzieningen worden gereserveerd.

Een budgetplafond geldt voor de uitgaven die het college doet in het kader van voorzieningen. Een subsidieplafond geldt voor voorzieningen die subsidies inhouden. Een subsidieplafond dient wel bekendgemaakt te worden vóór de periode waarvoor deze geldt (art. 4:27 lid 1 Awb).

Artikel 8 Algemene bepalingen over voorzieningen

Dit artikel is opgenomen om enkele zaken te regelen die te maken hebben met alle voorzieningen, ook die voorzieningen die niet met name in de verordening zijn opgenomen. Het eerste lid geeft daarom aan dat de verordening geen uitputtende opsomming van voorzieningen bevat.

Het tweede lid geeft het college de bevoegdheid om aan een voorziening nadere verplichtingen te verbinden. Dit kunnen verplichtingen van diverse aard zijn. Zo kan bijvoorbeeld worden bepaald dat een klant gedurende het traject op gezette tijden met de klantmanager de voortgang bespreekt of een trajectplan ondertekent

Het derde lid geeft aan dat een college een voorziening kan beëindigen en in welke gevallen zij dit kan doen. Onder beëindigingen wordt hierbij ook verstaan het stopzetten van de subsidie aan de werkgever.

Artikel 9 Loonkostensubsidies.

Het beleid van de gemeente komt tot uitdrukking in de hoogte van de subsidie, de termijn en de aan de loonkostensubsidie verbonden voorwaarden..

Het eerste lid geeft de basis voor de loonkostensubsidie, waarbij expliciet wordt aangegeven dat het primair gaat om een reïntegratievoorziening.

In het derde lid wordt bepaald dat het college regels kan stellen met betrekking tot de hoogte, duur en voorwaarden voor de loonsuppletie.

Artikel 10 Maatschappelijke baan

De WWB geeft aan dat gesubsidieerde arbeid geen einddoel meer kan zijn. Toch kan de gemeente ervoor kiezen personen een langduriger vorm van gesubsidieerde arbeid aan te bieden, als dat nodig blijkt te zijn.

Het doel van een maatschappelijke baan is het bieden van zinvol werk in de publieke sector aan werklozen van wie is vast komen te staan dat zij zonder beschermende constructie niet op de reguliere arbeidsmarkt kunnen functioneren en de uitkeringssituatie maatschappelijk isolement oplevert.

De voorziening is gericht op het verrichten van maatschappelijk nuttig werk en niet primair als reïntegratie instrument. Daarbij kan gedacht worden aan ondersteunende werkzaamheden in zorginstellingen, gesubsidieerde instellingen of overheidsinstellingen. Net als bij de opstapbaan kan de gemeente optreden als werkgever maar dat zou als consequentie hebben dat de CAR/UWO van toepassing is. Om die reden ligt het voor de hand de huidige uitvoeringsinstelling als werkgever aan te wijzen.

Het eerste lid geeft weer de basis voor het verstrekken van de subsidie, waarbij expliciet wordt aangegeven dat het hier gaat om een participatievoorziening.

Artikel 11 Premies

In de WWB is geregeld in art. 31 lid 2 sub j dat jaarlijks een activeringspremie tot een vastgesteld maximum bedrag kan worden verstrekt. Deze premie is onbelast, en telt dus ook niet mee bij de toepassing van inkomensafhankelijke regelingen.

De gemeente kan haar premiebeleid afstemmen op de verschillende activiteiten die in het kader van activering verricht worden en daarbij de hoogte van de premie laten variëren. De gemeente kan ook besluiten voor bepaalde activiteiten geen premie te verstrekken. Tenslotte kan de gemeente de premie afhankelijk maken van doelgroepen,

zoals arbeidsgehandicapten, ouderen, jongeren, afstand tot de arbeidsmarkt etc. In deze verordening is ervoor gekozen in algemene zin aan te geven in welke gevallen activeringspremies worden verstrekt. Het college heeft de bevoegdheid regels te stellen over de doelgroepen, het gebruik en de hoogte van de premies.

Artikel 12 Overige vergoedingen

Het is denkbaar dat de gemeente, ter stimulering van de arbeidsinschakeling, besluit diverse kosten te vergoeden voor activiteiten die daaraan bijdragen. In dit artikel zijn als voorbeelden genoemd reiskosten en kosten voor kinderopvang, maar dat is geen limitatieve opsomming.

Artikel 13 Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 14 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 15 Inwerkingtreding

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.